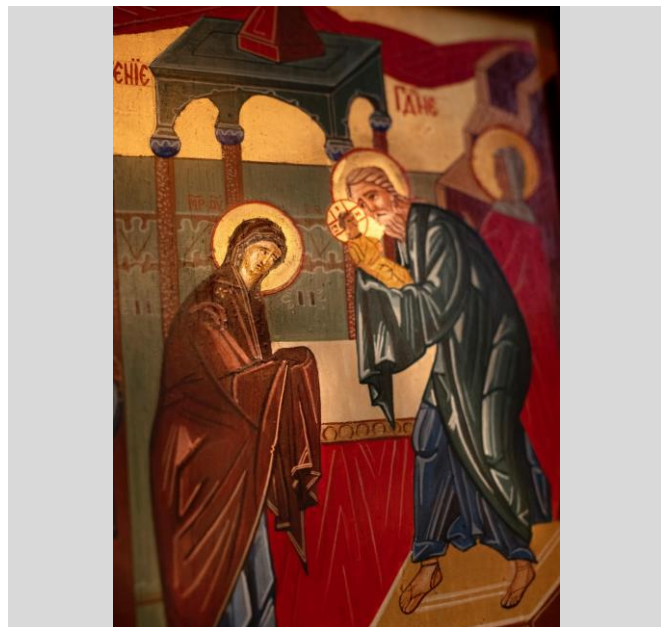

STAUROS

č. 2 január/február 2021

Informátor gréckokatolíckej farnosti Bratislava - Staré Mesto

KRIK NÁDEJE CIRKVI - Z HOMÍLIE PÁPEŽA FRANTIŠKA NA ZÁVER SYNODY O RODINE 2019

Božie slovo nám dnes ponúka pomoc ako sa modliť, a to na príklade známych postáv: v Ježišovom podobenstve sa modlia farizej a mýtnik.

1. Modlitba farizeja začína takto: „Bože, ďakujem ti.“ Je to vynikajúci začiatok, najlepšou modlitbou je totiž modlitba vďaky a modlitba chvály. Hneď na to však počujeme dôvod, pre ktorý farizej ďakuje Bohu: „že nie som ako ostatní ľudia“ (Lk 18,11). A aj to vysvetľuje tým, že sa postí dvakrát, nie iba raz za rok, ako bolo vtedy povinnosťou; a že dáva desiatok zo všetkého, čo má, nielen z toho najdôležitejšieho, ako to bolo predpísané (porov. Dt 14,22n). Skrátka, farizej sa chvasce, že najlepšie dodržiava osobitné predpisy. Zabúda však na ten najväčší: milovať Boha a svojho blížneho (porov. Mt 22,36-40). Prekypujúc sebaistotou, vlastnou schopnosťou dodržiavať prikázania, vlastnými zásluhami a cnosťami, je zameraný iba sám na seba.

Drámou tohto človeka je to, že mu chýba láska. No aj tie najväčšie skutky, ak sú konané bez lásky, neslúžia na nič, ako hovorí sv. Pavol (porov. 1 Kor 13). A ak chýba láska, k čomu to vedie? K tomu, že nakoniec sa vôbec nemodlí, ale chváli sám seba. V skutočnosti od Pána nič nežiada, lebo ani necíti, že by niečo potreboval alebo dlhoval, ale cíti sa byť s kreditom. Je síce v Božom chráme, no praktizuje iné náboženstvo, náboženstvo vlastného ja. A mnohé skupiny „osvietených kresťanov katolíkov“ idú touto cestou.

Okrem toho, že zabúda na Boha, zabúda i na blížneho, ba znevažuje ho: nemá pre neho nijakú hodnotu, nie je ničím. Považuje sa za lepšieho od ostatných, ktorých doslovne nazýva „tí ostatní, zvyšní“ (grécky loipoi, Lk 18,11). Sú pre neho iba „zbytkom“, odpadom, od ktorého treba mať odstup. Koľkokrát sme svedkami takéhoto prístupu v živote a v dejinách! Koľko je tých, ktorí ako farizej voči mýtnikovi vztyčujú múry, čím zväčšujú odstup a robia z ostatných ešte väčšie nič. Alebo majú ich za zaostalých a za niktošov, znevažujú ich tradície, vymazávajú ich dejiny, okupujú ich územie, uzurpujú si ich majetky.

Koľko je spupnej nadradenosti, ktorá sa premieňa na útlak a vykorisťovanie, ešte aj dnes – videli sme to na synode, keď sme hovorili o vykorisťovaní stvorenstva, ľudí, obyvateľov Amazónie, o obchodovaní s ľuďmi! Chyby minulosti očividne nestačili, aby sa skončilo s drancovaním ostatných a uštedrovaním rán našim bratom a našej sestre zemi: videli sme to na znetvorenej tvári Amazónie. Náboženstvo ega pokračuje, pokrytec so svojimi rituálmi a svojimi „modlitbami“ – toľkí sú „katolíkmí“, vyhlasujú sa za „katolíkov“, ale zabudli byť kresťanmi a ľuďmi – zabúda na pravý kult Boha, ktorý vždy vedie cez lásku k blížnemu.

Aj kresťania, ktorí sa modlia a chodia v nedeľu na svätú omšu podliehajú tomuto náboženstvu ega. Môžeme nazrieť do vlastného vnútra a všímať si, či aj pre nás nie je náhodou niekto podradným, určeným na vyradenie, hoci len slovami. Modlime sa a prosme o milosť, aby sme sa nepovažovali za nadradených, nenamýšľali si, že sme v poriadku, aby sme sa nestali cynickými a ironickými. Prosme Ježiša, aby nás uzdravil z ohovárania a zo sťažovania sa na druhých, zo znevažovania iného človeka: tieto veci sú Bohu protivné. A prozreteľnosťne nás dnes pri svätej omši nesprevádzajú len domorodci Amazónie. Aj tí najchudobnejší z rozvinutých spoločností, chorí bratia a sestry z komunity Archa. Sú tu s nami, v prvom rade.

2. Prejdime k druhej modlitbe. Modlitba mýtnika nám naopak pomáha pochopiť, čo sa Bohu páči. Mýtnik nezačína svojimi zásluhami, ale nedostatkami; nezačína tým, na čo je bohatý, ale svojou chudobou: nie chudobou ekonomickou – mýtnici boli totiž bohatí a zarábali si aj nečistým spôsobom, na úkor svojich krajanov – ale cíti úbohosť života, lebo v hriechu sa nikdy nežije dobre.

Ten človek, ktorý zdiera druhých, uznáva svoju úbohosť pred Bohom a Pán vypočúva jeho modlitbu, modlitbu, ktorú síce tvorí iba sedem slov, ale so správnym postojom. Totižto, kým farizej pri svojej modlitbe stál vzpriamene vpredu (porov. v. 11), mýtnik stojí vzadu a „neodvažuje sa ani oči k nebu zdvihnúť“, lebo verí, že Nebo existuje a je veľké, zatiaľ čo on sa cíti malým. A „bije sa do prs“ (porov. v. 13), lebo tam sídli srdce. Jeho modlitba sa rodí priamo v srdci: je číry, predkladá Bohu svoje srdce, nie klamný zovňajšok.

Modliť sa znamená nechať Boha hľadiť do nášho vnútra – keď sa modlím, to Boh hľadí na mňa – bez fingovania, bez výhovoriek, bez sebaospravedlňovania. Lebo zahmlievanie a faloš sú od diabla – toto sú sebaospravedlňovania – , ale svetlo a pravda, priezračnosť môjho srdca, tie sú od Boha. Bolo to teda veľmi pekné, a som za to veľmi vd'ačný, drahí synodálni otcovia a bratia, že sme sa uplynulé týždne rozprávali zo srdca, úprimne a priamo, predložiac pred Boha a bratov ťažkosti i nádeje.

Dnes, keď sa pozeráme na mýtnika, nanovo objavujeme, odkiaľ nám treba začať: od toho, že sa všetci budeme považovať za tých, čo potrebujú spásu. To je prvý krok náboženstva Boha, ktorý je milosrdenstvo voči tomu, kto sa uznáva za úbohého. Naopak koreň každého duchovného omylu, ako učili už starovekí mnísi, je považovať sa za spravodlivých. Pokladať sa za spravodlivých znamená nechať Boha, toho, ktorý jediný je spravodlivý, mimo domu. Tento východiskový postoj je taký dôležitý, že Ježiš nám to ukazuje paradoxným porovnaním, keď v podobenstve stavia vedľa seba tú najzbožnejšiu postavu tej doby, farizeja, a verejného hriešnika par excellence, mýtnika. A súd sa tu odrazu obracia: ten, ktorý je skvelý, ale si namýšľá, zlyháva; ten, ktorý je v katastrofálnom stave, ale pokorný, toho Boh povyšuje. Ak sa úprimne pozrieme do nášho vnútra, uvidíme tam obidvoch, mýtnika i farizeja. Máme niečo z mýtnika, pretože sme hriešnikmi, ako aj z farizeja, keďže si namýšľame, sme schopní ospravedlňovať samých seba, sme majstrami v sebaospravedlňovaní! Na iných to často zaberie, ale nie na Boha. Pred Bohom líčidlá nefungujú.

Modlime sa a prosme o milosť cítiť, že potrebujeme milosrdenstvo, že sme vnútorne chudobní. Aj kvôli tomuto nám osoží stretávať sa s chudobnými, aby sme si pripomenuli, že my sami sme chudobní; pripomenuli si, že iba v takejto atmosfére duchovnej chudoby pôsobí Božia spása.

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 25. 1. – 31. 1. 2021

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Utorok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) * na úmysel darcov
Sobota	<i>Treja svätí svätitelia, Bazil Veľký, Gregor Teológ a Ján Zlatoústý</i> 17:00 Sv. liturgia (slovenská) následne <i>veľká večiereň</i>
NEDEĽA	<i>O stratenom (márnotratnom) synovi, 2. hlas</i> 8:00 Utieren (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Večiereň (slovenská)

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 1. – 7. 2. 2021

Pondelok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) <i>Veľká večiereň s lítiou</i>
Utorok	<i>Stretnutie nášho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krista</i> 17:00 Sv. liturgia (slovenská), * Jaroslav, Michaela, Samuel, Liliana
Streda	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Štvrtok	17:00 Sv. liturgia (slovenská)
Piatok	17:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská)
Sobota	<i>Prvá zádušná</i> 17:00 Sv. liturgia za zosnulých (slovenská), panychída s hramotami následne <i>veľká večiereň</i>
NEDEĽA	<i>Mäsopôstna, 3. hlas</i> 8:00 Utieren (cirkevnoslovanská) 9:00 Sv. liturgia (cirkevnoslovanská) 10:30 Sv. liturgia (slovenská) 17:00 Večiereň (slovenská)

OZNAMUJEME

- V súčasnosti sú verejné bohoslužby zrušené. Sledovať ich môžete prostredníctvom internetového prenosu vďaka projektu televízie Logos, ktorý sa neustále rozvíja. Okrem dvojtýždenníka Gréckokatolícky magazín a iných relácií zabezpečila a prináša aj denné prenosy bohoslužieb z katedrálnych a pútnických chrámov našej gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku. V našom chráme sa to v posledných mesiacoch konkrétne prejavilo dodaním kvalitnejších kamier, ktoré sú sponzorským darom firmy Lekos - iniciátora a hlavného financovateľa tohto projektu. Program televízie logos môžete okrem internetu sledovať v televízií Zemplín, ktorá sa dá naladiť aj v Bratislave a okolí pomocou DVB-T2 prijímača na 26. kanáli.
- Počas zákazu verejných bohoslužieb slávime v nedele len dve sv. liturgie – o 9:00 v cirkevnoslovanskom a o 10:30 v slovenskom jazyku. Sv. liturgie o 12:00 a o 17:00 momentálne v nedeľu neslávime.
- Počas pracovných dní (pondelok až piatok) sa v našom chráme o 15. hodine modlíme 9-ty čas a následne vykladáme k adorácii najsv. eucharistiu. Pozývame pripojiť sa prostredníctvom internetového prenosu.
- V piatok 29. 1. je voľnica. Je reakciou na evanjelium Nedele o mýtnikovi a farizejovi, ktorá chce povedať, že sa nepostíme ako farizej, ale prosíme o pokoru mýtnika.
- V sobotu, 30. 1. 21 slávime odporúčaný sviatok *Troch svätých svätiteľ'ov*. Tento sviatok je spojený s trinástym výročím zriadenia našej Bratislavskej eparchie a povýšenia našej cirkvi na *metropolitnú cirkev sui iuris*.
- V utorok, 2. 2. 21 budeme sláviť sviatok *Stretnutie nášho Pána, Boha a Spasiteľa Ježiša Krista*. V deň sviatku budú dve sv. liturgie: o 7. 00 h. v cirkevnoslovanskom jazyku a o 17. 00 h. po slovensky. Po sv. liturgiách bude *požehnanie sviec*, ktoré si budete môcť vyzdvihnúť po obnove verejných bohoslužieb.
- Sobota, 6. 2. 21 je *Prvá zádušná*. Sv. liturgia bude slávená za našich zosnulých veriacich, po ktorej bude panychída s hramotami. Kto by chcel doplniť mená zosnulých, môže tak urobiť v najbližších dňoch cez kontakty farského úradu.
- V období po sviatku Bohozjavenia je za normálnych okolností zvykom posväcovať a požehnávať príbytky, čo žiaľ v tomto čase nie je možné. Posvätenie príbytku kňazom bude možné až po skončení karanténnych opatrení. Taktiež Vás prosíme, aby ste si vodu posvätenú na sviatok Bohozjavenia čerpali až po obnovení verejných bohoslužieb. Spolu so svätenou vodou si môžete z chrámu zobrať aj posvätené ikonky s motívom sviatku Bohozjavenia na magnetickom podklade.
- Pre našu farnosť sme nechali zhotoviť nástenný kalendár, tentoraz s ikonami a tropármi veľkých sviatkov, ktoré na našom ikonostase dokumentačne zachytil náš veriaci Timotej Križka. Kalendár je k dispozícii za príspevok 3 €. Okrem toho môžete na našom úrade získať aj knižný diár na rok 2021 so zamysleniami vladyku Cyrila Vasiľa za zvýhodnený príspevok 5 €.
- Do pozornosti dávame aj sv. liturgie v kaplnke TV Lux, ktoré slávime v soboty o 7:00 hod.

ĎAKUJEME

- Bohu známa rodina darovala na podporu farnosti 50 €, iná Bohu známa prispela sumou 100 € a ďalšia obetovala 30 €. Všetkým darcom vyslovujeme vďačné „Pán Boh odmeň!“

BLAHOŽELÁME

- V uplynulých týždňoch oslávila svoje životné jubileum aktívna veriaca našej farnosti p. *Božena Hrubčinová*. Oslávenkyni srdečne blahoželáme a vyprosujeme na príhovor Presvätej Bohorodičky Božie požehnanie na „mnohaja i blahaja lita!“

KONTAKT

- V prípade otázok, sv. spovede alebo iných požiadaviek nás, prosím, kontaktujte:
osobne: o. Rastislav Čížik, farár, tel.: 0911/400 845,
e-mail: bratislava@grkatba.sk
o. Stanislav Diheneščík, výpomocný duchovný, tel.: 0903/946 717